

LJETNI *ISHA* SEMINAR „BUILDING CITIES – CREATING SOCIETIES“ (VARŠAVA)

Nakon prekrasnih iskustava s dva međunarodna seminarra na kojima sam sudjelovao 2017., i prošle sam akademske godine odlučio iskoristiti beneficiju članstva u *ISHA*-i, te se još jednom prijaviti na seminar. Znajući da će mi zbog približavanja kraja studija to vjerojatno biti i posljednji, izbor je pao na Varšavu. Riječ je o gradu kojeg dotada nikada nisam imao prilike posjetiti, a i tema seminarra, „Building cities – Creating societies“, bila mi je jako privlačna.

Seminar je trajao od 9. do 15. srpnja 2018., a na njemu je sudjelovalo preko 40 sudionika iz svih krajeva Europe. Budući da varšavska sekcija nema prevelik broj članova, njihov se organizacijski pothvat samim time činio većim. Usprkos tome što su bili malobrojni, pokazali su gostoprimstvo i veliki trud, što svakako treba pohvaliti. S druge strane, hrvatska delegacija bila je vrlo brojna, a osim mene, sudjelovalo je 8 kolega i kolegica iz Osijeka te jedna kolegica iz Rijeke. Pridodamo li tome činjenicu kako se u vrijeme trajanja seminarra odigravala polufinalna utakmica Svjetskoga nogometnog prvenstva između Hrvatske i Engleske, odmah je jasno kako smo čitavom susretu pridali i jednu našu – domaću notu.

Slično smo se potrudili pokazati i na akademskom planu, gdje se ovoga puta u procesu prijave moglo birati između 6 radionica. Kolegica Katja s Filozofskog fakulteta u Rijeci i ja, odabrali smo radionicu „Društvena memorija i javni prostor iza Željezne zavjese“. Moram priznati kako je ta radionica bila na jednoj višoj akademskoj razini u odnosu na one u kojima sam prethodno sudjelovao. Voditeljica je radionice bila Anna Dobrowolska, inače povjesničarka i sociolog koja je netom prije početka seminarra upisala poslijediplomski studij na Sveučilištu Oxford, a iza sebe je imala već nekoliko napisanih knjiga u suautorstvu. Prije početka samoga seminarra, morali smo pročitati nekoliko tekstova kako bi u prvom dijelu radionice mogli raspraviti i usuglasiti teorijski i metodološki okvir za istraživanje društvene memorije, odnosno kulture sjećanja u središnjoj i istočnoj Europi. Nakon što smo usuglasili navedeno, mogli smo pristupiti istraživanju transformacija javnoga prostora grada Varšave pod utjecajem makrohistorijskih procesa 20. stoljeća. Koncept je radionice bio zamišljen tako da u grupi obilazimo unaprijed dogovorene lokalitete na kojima je svatko od nas održao izlaganje o pojedinoj temi, dakako uzevši u obzir sve ono što smo usuglasili u prvom dijelu radionice. Ja sam održao izlaganje ispred velikoga križa na Trgu Pilsudski, inače glavnom trgu u Varšavi. Križ je na tom mjestu podignut u spomen na onaj pod kojim je papa Ivan Pavao II. održao svetu misu 1979. godine tijekom svoga prvog posjeta domovini. Njegov je posjet potaknuo nade onih koji su priželjkivali snažniju opoziciju spram komunističke vlasti, što se i počelo ostvarivati godinu dana kasnije osnutkom sindikata „Solidarnost“. Nakon završetka izlaganja, sudionici su se svih radionica našli kako bi na zaključnoj riječi, jedni pred drugima, predstavili najvažnije točke do kojih su došli unutar svojih grupa.

Što se neakademsoga dijela seminara tiče, on je kao i uvijek bio jako zanimljiv. Kad se u neformalnoj atmosferi pronađete s ljudima različitih nacionalnosti i različitih iskustava studiranja, razgovori su uvijek zanimljivi. Ta druženja i kontakti često ostaju vrlo dragocjeni i dugo nakon završetka seminarskoga programa. Nadalje, unutar neakademsoga dijela, imali smo organizirana razgledavanja Varšave i obilaske nekoliko muzeja. Posebno bih svakome preporučio da posjeti Muzej Varšavskog ustanka koji ima jedan od najfascinantijskih stalnih postava koje sam imao prilike vidjeti.

Nakon završetka službenoga dijela i oproštajne večeri, rano ujutro sam se uputio u zračnu luku Chopin odakle sam krenuo za Zagreb. Seminar u Varšavi ostao mi je u jako lijepom sjećanju, kako zbog prilike da naučim nešto novo, tako i zbog prekrasnoga druženja s kolegama. Preporučio bih svakom čitatelju ovih redaka, koji nije imao prilike sudjelovati na međunarodnome *ISHA* seminaru, da se svakako prijavi jer ga to može samo oplemeniti. Naposljetku, koristim ovu priliku da se zahvalim Odjelu za povijest zbog potpore za ovakve i slične projekte, na financiranju troškova kotizacije za ovaj seminar.